

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Har det danske samfund råd til at have et teater med tre kunstarter? Man kunne spørge omvendt: har vi råd til at lade være? Har vi råd til at nedlægge det?

Ser vi på Norge, der indtil for få år siden kun havde et nationalt skuespilteater, var savnet af en opera dér så stort, at man for få år siden oprettede en opera, og man omgås med planer om også at oprette en ballet. I Sverige har man den kgl. opera med opera og ballet og det kgl. dramatiske teater med skuespil. Begge disse teatre har for få år siden undergået en gennemgribende og meget kostbar modernisering, men trods det kostede de dog den svenske stat i drift i 1961-62 ca. 10 mill. svenske kr. eller omsat i danske kroner et beløb på ca. 13,3 mill. kr., hvilket jo ikke ligger så langt fra underbalancen samme år i Danmark, 16,6 mill. kr. Havde vi haft 2 reelle teatre til vore 3 kunstarter, ville vor situation ikke have været ringere end den svenske.

Ser vi på et lille og på mange måder af tiderne forarmet land som Østrig, så ofrede den østrigske stat i 1962 på sine 4-5 statsteatre i Wien i driftstilskud over 183 mill. schillinge eller lige ved 50 mill. danske kr., og ydermere kan nævnes de kolossale beløb, Østrig har ofret på genopbygningen af sine teatre, bl. a. statsoperaen. Denne statsopera, der alene har opera og ballet — ikke skuespil — havde i driftsudgifter i 1962 136 mill. schillinge og i indtægter godt 37 mill. schillinge, en underbalance på 98 mill. schillinge eller over 26 mill. danske kr.

Østrig finder det ikke blot af indre kulturelle grunde, men også for landets anseelse i udlandet fornødent at ofre disse summer på sine statsteatre, summer, der overstiger udgifterne til hele Østrigs udenrigstjeneste. De dramatiske kunstarter, særlig opera og ballet, er kostbare, men gode ambassadører, og de kan ikke undværes som udtryk for et lands kulturliv.

Jeg mener altså fortsat, at staten bør dække teatrets underbalance. Men størrelsen af underbalancen og spørgsmålet om teatrets effektivitet er mig ikke ligegyldigt. Driften på det kgl. teater bør rationaliseres og moderniseres. Et sagkyndigt udvalg arbejder med disse problemer; en foreløbig

betænkning venter jeg i nærmeste fremtid; dens indhold vil blive meddelt offentligheden.

Bækgaard: Jeg takker den højtærede minister for svaret og også for redegørelsen for, hvordan det forholder sig i udlandet. Men jeg må måske rette et tillægsspørgsmål til ministeren: kunne det kgl. teaters nuværende underskud ikke bringes noget ned ved et mere snævert samarbejde med radio og fjernsyn? Jeg er klar på, at det er vanskeligt at gøre på én gang, men gennem en aftrappingsordning, f. eks. over 10 år, må det kunne lade sig gøre. Gennem radio og fjernsyn kunne så flere uden for teatrets nærhed få udbytte af teatrets virke, og det ville forekomme mig at være mere retfærdigt end den nuværende ordning.

Ministeren for kulturelle anliggender (Bomholt): Der er et samarbejde mellem radio og fjernsyn på den ene side og det kgl. teater på den anden side med henblik på den bedst mulige udnyttelse af det kgl. teaters kræfter også i radio og fjernsyn, og jeg tvivler på, at det vil være muligt at strække dette arbejde længere, end det sker i dag.

Med hensyn til den megen tale om landsdelsscenerne kontra statsscenen, nationalscenen, vil jeg gøre opmærksom på, at den egentlige modstilling ville være landsdels-scenerne over for et københavnsk stadsteater. De store nordiske byer har jo alle stads-teatre, København har det ikke. Hvis København havde haft et stadsteater, ville der være et sammenligningsgrundlag af mere rationel karakter.

Da vi omkring 1930 havde en chance for at få to scener, en til skuespil og en til opera, blev denne chance forspildt ved bygningen af Stærekassen. Man ville spare i investering og måtte til gengæld betale et mangedobbelt beløb i driftstilskud. Vi skulle dengang have haft en teateroffensiv; vi fik til gengæld en defensiv. Det er vel nok, når det kommer til stykket, det sorteste kapitel i teatrets historie.

At drive et teater med 3 kunstarter på halvanden scene uden tilskud eller med beskedne tilskud er, tror jeg, en umulighed. En virkelig sanering vil kræve en indgribende ændring.

Hermed sluttede spørgsmålet.